

Jelena K. Kostić-Tomović*

Univerzitet u Beogradu
Filološki fakultet

**N. ZOBENICA, I. PAJIĆ, A. MITREVSKI, M. ZARIFOVIĆ I Ž. PAPIŠTA
PRIRUČNIK ZA PRIPREMNU NASTAVU ZA STUDIJE NEMAČKOG JEZIKA I
KNJIŽEVNOSTI. TEORIJA, PRIMERI I ZADACI. NOVI SAD: FILOZOFSKI
FAKULTET, 2017.**

prikaz

UDC 821.112.3+811.112.3(076.3)(048.83)

„Priručnik za pripremu nastave za studije nemačkog jezika i književnosti. Teorija, primeri i zadaci“ izradila je grupa nastavnika i saradnik Odseka za germanistiku Filozofskog fakulteta u Novom Sadu pod rukovodstvom urednice prof. dr. Nikoline Zobenice, koja je istovremeno i autor nekoliko poglavlja u priručniku. Autorski tim čine N. Zobenica, I. Pajić, A. Mitrevski, M. Zarifović i Ž. Papišta. Među autorima ima i stručnjaka za nemački jezik i za nemačku književnost, mlađe ili srednje generacije. Pored toga, svi oni imaju neposredno predavačko iskustvo u pripremnju nastavi za studije germanistike, tako da su izuzetno kompetentni na ovom polju.

Kao što se već i na osnovu naslova može zaključiti, ovaj priručnik prevashodno je namenjen mladim ljudima koji bi želeli da studiraju germanistiku na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, pa se za prijemni ispit spremaju bilo tako što pohađaju pripremu nastavu na samom Filozofskom fakultetu, bilo na neki drugi način. Priručnik, međutim, može biti koristan i budućim studentima germanistike na drugim fakultetima u Srbiji i u susednim zemljama, ali i svakome ko želi da ovlada nemačkim jezikom na nivou A1 do B1 prema Zajedničkom evropskom okviru za žive jezike, kao i nastavnicima ili predavačima nemačkog jezika u zemljama u kojima se govori srpski jezik (ili hrvatski itd.).

Naime, premda su autori u „Priručniku za pripremu nastavu za studije nemačkog jezika i književnosti“ teme odabrali i obradili u skladu sa zahtevima prijemnog ispita za upis na studije Nemačkog jezika i književnosti na Filozofskom

* Filološki fakultet u Beogradu, Studentski trg 3, 11000 Beograd, Srbija, e-mail: jelenakostictomovic@gmail.com

fakultetu u Novom Sadu, ne ograničava krug korisnika. Obradene gramatičke i književne teme temelj su studija germanistike na svim fakultetima u Srbiji i u okruženju, a jezičke informacije i jezičke vežbe koje nudi ovaj priručnik neophodne su svima koji uče nemački jezik, potpuno nezavisno od toga na koji način i s kojim ciljem to čine.

Rukopis „Priručnik za pripremnu nastavu za studije nemačkog jezika i književnosti“ ima 260 stranica kompjuterski obrađenog teksta, a sadrži dve osnovne celine: Nemački jezik i Nemačka književnost. Njima prethodi Predgovor urednice prof. dr. Nikoline Zobenice, a na njih se nadovezuje Literatura. U skladu sa potrebama budućih korisnika, celina Nemački jezik nešto je obimnija (180 stranica) od celine Nemačka književnost. Ona se sastoji iz dva dela: Morfologija nemačkog jezika (153 stranice) i Jezičke veštine (27 stranica). Na delu priručnika pod naslovom Morfologija nemačkog jezika radili su M. Zarifović, Ž. Papišta, A. Mitevski i N. Zobenica. Ovaj deo obuhvata sledećih devet poglavlja: Glagoli, Član, Imenice, Zamenice, Pridevi, Prilozi, Rečce, Predlozi i Veznici, a svako od njih sadrži po nekoliko potpoglavlja. Poglavlja i potpoglavlja počinju jasnim, jednostavnim i preciznim opisima i objašnjenjima jezičkih fenomena, a završavaju se vežbama i zadacima, koje korisnicima omogućavaju da stečena znanja primene u praksi – što je izuzetno značajno. Obim informacija i složenost zadataka pritom su odabrani izuzetno dobro, odnosno tako da korisnici saznaju, usvoje i uvežbaju sve ono što im je neophodno da bi dostigli nivo B1 prema Zajedničkom evropskom okviru za žive jezike i da bi položili prijemni ispit za studije germanistike.

Deo Jezičke veštine sastavila je I. Pajić. On korisnicima omogućava da razvijaju tri od ukupno četiri jezičke veštine: čitanje, pisanje i govor. Četvrta jezika veština – slušanje nije zasupljena, zato što se na prijemnom ispitu iz nemačkog jezika na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu ni ne testira – baš kao ni na prijemnim ispitima na drugim fakultetima u Srbiji i u susednim zemljama. Zadaci u delu Jezičke veštine pomažu korisnicima da se osposobe za uspešno rešavanje komunikativnih zadataka, i to u okviru tematskih celina i situacija koje su izuzetno značajne za svakodnevnu komunikaciju. To su Predstavljanje, Porodica, Slobodno vreme, Odmor/putovanja, Kultura, Mediji, Sport, Svečanosti, praznici i običaji, kao i Nemačka i zemlje nemačkog govornog područja. U svakom poglavlju autorka prvo nudi pregled leksičkih i drugih jezičkih sredstva (pre svega reči, kolokacija i govornih činova) koja su od suštinske važnosti za komunikaciju na odgovarajuće teme, a zatim vežbe i zadatke za njihovo uvežbavanje. I ovaj deo priručnika može se koristiti u nastavi

nemačkog jezika u bilo kom kontekstu: u okviru pripremne nastave za fakultet, ali i u školi, na kursu stranog jezika, u nastavi na nematičnom fakultetu, pa čak i za samostalno učenje.

Kao što smo već napomenuli, druga središnja celina „Priručnika za pripremnu nastavu za studije nemačkog jezika i književnosti“ nosi naslov Nemačka književnost. Ona ima 72 stranice, a obuhvata tri poglavlja: Stilske figure (N. Zobenica), Stih i rima (N. Zobenica) i Književni rodovi i vrste (A. Mitrevski). I ovde su autorke sve teme obradile s velikim umećem – kompetentno, pregledno, koncizno i jasno – da bi potom korisnicima ponudile i zadatke za uvežbavanje sadržaja koje su upravo usvojili (ili obnovili). Ova celina svakako će prevashodno zanimati buduće studente Nemačkog jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu, ali isto tako i druge buduće i sadašnje studente germanistike i pojedinih drugih filoloških disciplina u Srbiji i u okolnim zemljama.

Poslednja celina Literatura nudi uvid u izvore koje su autori koristili prilikom rada na priručniku. Bibliografija je pritom podeljena po oblastima, pa korisnicima priručnika pruža informaciju o tome koje još priručnike i druge publikacije, u štampanom obliku ili na internetu, mogu koristiti u učenju ili u radu.

Kao što smo već napomenuli na početku teksta, „Priručnik za pripremnu nastavu za studije nemačkog jezika i književnosti“ delo je izuzetno kompetentnih autora, koji pored vrhunske stručnosti raspolažu i zavidnim iskustvom upravo na ovom polju. U skladu s tim, visoki kvalitet priručnika nimalo ne iznenađuje. Obim i sadržina znalački su određeni, sve teme obrađene su kompetentno i pouzdano, objašnjenja su jasna, precizna i koncizna, a stil izlaganja prilagođen korisnicima. Pored najvažnijih informacija jezičkom sistemu i osnovnim književnim pojmovima priručnik nudi i bogat materijal za vežbu, što ga čini još dragocenijim. Kao delo domaćih autora, on je pritom prilagođen potrebama budućih studenata i drugih korisnika kojima je maternji jezik srpski. Iako to ne naglašavaju posebno, jasno je da su autori sve vreme vodili računa o tome koja svojstva nemačkog jezika i koja jezička sredstva govornicima srpskog i srodnih jezika mogu prouzročiti teškoće pri učenju. Te i sve druge sadržaje autori obrađuju upravo na način koji je u skladu sa potrebama govornika srpskog (i srodnih) jezika, u smislu mogućih izvora interferencije i nemogućnosti pozitivnog transfera iz maternjeg jezika, ali i u smislu sadržine nastavnih planova i programa u domaćem školstvu, broja časova nemačkog jezika, mogućnošću kontakta sa nemačkim govornim područjem itd.

Ovaj priručnik ili njegove delove – kao što smo već u više navrata isticali – uspešno mogu koristiti svi nastavnici i učenici koji se bave nemačkim jezikom na nivou od A1 do B1. Posebno će, bez sumnje, od njega profitirati primarna ciljna grupa – budući studenti germanistike na Univerzitetu u Novom Sadu i na drugim univerzitetima u Srbiji, kao i kolege germanisti koji im pomažu da se pripreme za prijemni ispit. U vreme kada interesovanje za studije germanistike iz godine u godinu znatno raste „Priručnik za pripremnu nastavu za studije nemačkog jezika i književnosti“ svakako će mnogim mladim ljudima pomoći da se upišu na željeni studijski program, a odsecima i katedrama za germanistiku da steknu što kvalitetnije studente i da se od prvog dana koncentrišu na razvoj vrhunskih stručnjaka za nemački jezik i kulturu, ne trošeći dragoceno vreme na to da nadoknade ono što je eventualno ranije propušteno.